

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวอำเภอสาม โลก จังหวัดปทุมธานี กรณีศึกษา : อาหารไทยรามัญ
ชื่อผู้เขียน	นายกิตติภพ นามพุทธา
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัยเกริก	สาขาวิชาการสื่อสารการท่องเที่ยวและบันเทิง/ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวอำเภอสาม โลก จังหวัด ปทุมธานี กรณีศึกษา : อาหารไทยรามัญ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว รูปแบบ การส่งเสริมและอนุรักษ์อาหาร ไทยรามัญ การประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ในด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ คุณลักษณะ และปัจจัยที่สำคัญ ต่อการพัฒนาศักยภาพที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการพัฒนากองท่องเที่ยว ในอำเภอสาม โลก จังหวัดปทุมธานี ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาประกอบด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 3 คน ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล/ ผู้นำชุมชนจำนวน 15 คน ผู้ประกอบ การภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 90 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 10 คน รวม 128 คน

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าถ่วงน้ำหนัก

ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของอำเภอสาม โลก จังหวัดปทุมธานี

การบริหารจัดการทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์กรเอกชน ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทาง ในการพัฒนาและจัดกิจกรรมในพื้นที่ของตนเอง โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ

ปรึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาดด้านการท่องเที่ยวอยู่ในความรับผิดชอบของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำหรับในระดับจังหวัดจะดำเนินการร่วมกันระหว่างศูนย์ การท่องเที่ยว นันทนาการ และกีฬา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันมีการประสานงานร่วมกันกับกลุ่มจังหวัดท่องเที่ยวภาคกลาง

การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ พบว่า มี ส่วนร่วมในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายกลุ่ม พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวต่างๆ ครั้ง ในขณะที่กลุ่ม ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมของการ มีส่วนร่วมพบว่าการกำหนดปัญหา/วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ การวางแผนและ กำหนดกิจกรรม การสนับสนุนงบประมาณและแรงงาน การติดตามประเมินผล มีส่วนร่วมในระดับน้อย ส่วนการมีส่วนร่วมดำเนินการ ร่วมบำรุงรักษา ปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ และการ ร่วมรับประโยชน์/จัดการผลประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2. รูปแบบการส่งเสริมและอนุรักษ์อาหารไทยสามโลก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

อาหารไทยสามโลกเป็นอาหารพื้นบ้านและมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองซึ่งเกิดจาก ภูมิปัญญาชาวบ้านท้องถิ่นในด้าน รูปลักษณ์ รสชาติ และการบริการอาหารไทยสามโลกเป็นเอกลักษณ์และเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่น ได้แก่ ข้าวแช่ (เป็งค้ำจก) ขนมนจีน (ชนะอม) แกงลูกสั้น (พะห่อลือด) แกงมะคาด (พะห่อปรีาว) แกงซี่เหล็ก (พะห่อปะกัต) แกงส้มดอกจิว (พะห่อเกร็จ) แกงส้มดอกสั้นตะวา (พะห่อฮังรอม) เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่าอาหารไทยสามโลกกลับไม่เป็นที่นิยมของชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว สาเหตุมาจาก

- นิยมรับประทานกันตามเทศกาลสำคัญๆ และรับประทาน ตามฤดูกาล
- จะมีจำหน่ายตามตลาดนัด หรือจำหน่ายในตลาดสดจังหวัด ปทุมธานี
- ไม่มีจำหน่ายในพื้นที่
- อาหารไทยสามโลกเป็นอาหารพื้นบ้าน จึงทำให้ไม่มีลูกค้ามาซื้อ
- การจัดทำต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้และมีพิธีการมาก ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น
- ชาวอมญสาม โลกรุ่นหลังให้ความสำคัญน้อยมาก ทำให้อาหารไทยสามโลกไม่แพร่หลาย และไม่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว
- ขาดการส่งเสริมและปลูกฝังให้เยาวชนรุ่นใหม่รับประทานอาหาร ไทยสามโลก
- ไม่มีแหล่งจำหน่ายอาหารไทยสามโลกในแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอสาม โลก

- ไม่รณรงค์ให้ครัวเรือนหันมาปลูกผักสวนครัวที่เป็นวัตถุดิบใช้สำหรับปรุงอาหารไทยรมัญ

3. การประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่างๆ ในด้านการท่องเที่ยวอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

จากการศึกษาพบว่า การประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อต่าง ๆ ในด้านการท่องเที่ยวของอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี จะใช้สื่อทางอิเล็กทรอนิกส์หรืออินเทอร์เน็ตมากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ เพราะสื่ออินเทอร์เน็ตกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะสื่อดังกล่าวสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างไร้ขีดจำกัดและไร้พรมแดน ประกอบกับข้อมูลที่ได้รับนั้นยังมีภาพและรายละเอียดของข้อมูลประกอบ ให้ผู้สนใจได้เห็นภาพสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวที่จริง เป็นการเพิ่มมิติของการรับรู้ที่มากขึ้น ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ที่อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานีมากขึ้น